

תעשייה כחול לבן

תעשייה כחול לבן

במהלך הדורות הייתה התעשייה נדבך מרכזי בהקמתה של מדינת ישראל ובבניית החברה הישראלית.

מפעלים ותוצרת מקומית לא רק סיפקו צרכים יומיומיים, אלא גם ביטאו יצירה, התמדה, חדשנות ואחריות הדדית.

בערכה זו "תעשייה כחול לבן" נצא למסע חקר אחר מפעלים ישראלים שונים – נלמד על תרומתם לחברה ולמדינה, נגלה את הערכים שמניעים אותם ונבחן כיצד הם משפיעים על חיינו בהווה וכיצד יוכלו להשפיע על עתידנו.

באמצעות חקר, יצירה ויזמות – החל מהכנת תעודת זהות למפעל, דרך עיצוב פרסומת ועד הקמת מפעל דמיוני – יתחברו התלמידים לערכי העבודה, הנתינה והחדשנות ויטפחו תחושת שייכות לתעשייה הישראלית כחלק מ"שורשי עמ"י" וגאווה בה.

אסם נסטלה

- מפעל אסם שדרות הוקם בשנת 1979 באזור התעשייה הצפוני של העיר כמפעל לייצור פסטה וגם ופלים בבעלות חברת פרומין.
- בשנת 1981 רכשה חברת "אסם" את הבעלות על המפעל שמשמש העוגן הדרומי במערך הייצור הארצי שלה.
- מפעל "אסם" שדרות מעסיק 520 עובדים, כאשר רובם מתגוררים בקו אשקלון דרומה. הדבר עולה בקנה אחד עם השאיפה של אסם-נסטלה לתרום להגדלת מקורות התעסוקה בפריפריה.
- במהלך השנים צמח המפעל והגדיל את תפוקת הייצור מ-9,000 טון בשנות ה-2000 לכ-50,000 טון בשנת 2019.

מיקום: שדרות

דפוס "בארי"

- בית הדפוס הוקם בשנת 1950, כארבע שנים לאחר הקמת קיבוץ בארי, ושנתיים לאחר קום המדינה.
- זהו בית הדפוס הראשון בנגב ואחד מבתי הדפוס המרכזיים של ישראל.
- בית הדפוס מתמחה בהדפסה בטכנולוגיות מתקדמות וביצירת מסמכים כמו: פנקסי צ'קים, תווי קנייה ותעודות רשמיות לצד כרטיסי חיוב וכרטיסי אשראי.
- מאז שנת 1992, דפוס בארי אחראי באופן בלעדי על הדפסת רישיונות הנהיגה הישראליים.

מיקום: קיבוץ בארי

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

- החברה הוקמה בשנת 1948, כיחידת עצמאית של משרד הביטחון, ובסוף שנות ה-80 הפכה לחברה ממשלתית. בתחילת דרכה עסקה בעיקר במחקר ובפיתוח של אמצעי לחימה, ובמהלך השנים החלה להתמקד גם בייצור עבור השוק הישראלי והשוק הבינלאומי.
- מפעלי החברה נבנו באזור הגליל והמפרץ במטרה לתרום לפיתוחו, ונכון ל-2019 היא המעסיקה הגדולה ביותר באזור הצפון.
- בין פיתוחי החברה:
- כיפת ברזל – מערכת הגנה אווירית ליירוט רקטות לטווח קצר-בינוני.
- כיפת רחפן – מערכת הגנה אקטיבית ליירוט רחפנים המבוססת על נשק לייזר קל ולוחמה אלקטרונית.¹ קלע דוד – מערכת הגנה אווירית ליירוט רקטות וטילים לטווח בינוני, טילי שיוט וכלי טיס (הן מאוישים והן לא מאוישים).

מיקום: הגליל והמפרץ

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- תאגיד רב-לאומי ישראלי לייצור ולהפצה של תרופות.
- החברה נוסדה בשנת 1935 על ידי ד"ר גינטר פרידלנדר.
- עיקר התמחותה של חברת "טבע" הוא בתרופות גנריות, והיא נחשבת לחברה הגדולה בעולם בתחום זה.

- לצד זאת, טבע מפתחת תרופות מקור.
- לחברה יש אתרי ייצור, מחקר ושיווק בישראל, באמריקה הצפונית, באסיה ובאירופה, ובסך הכול, פעילות ישירה בכ-60 מדינות בעולם.

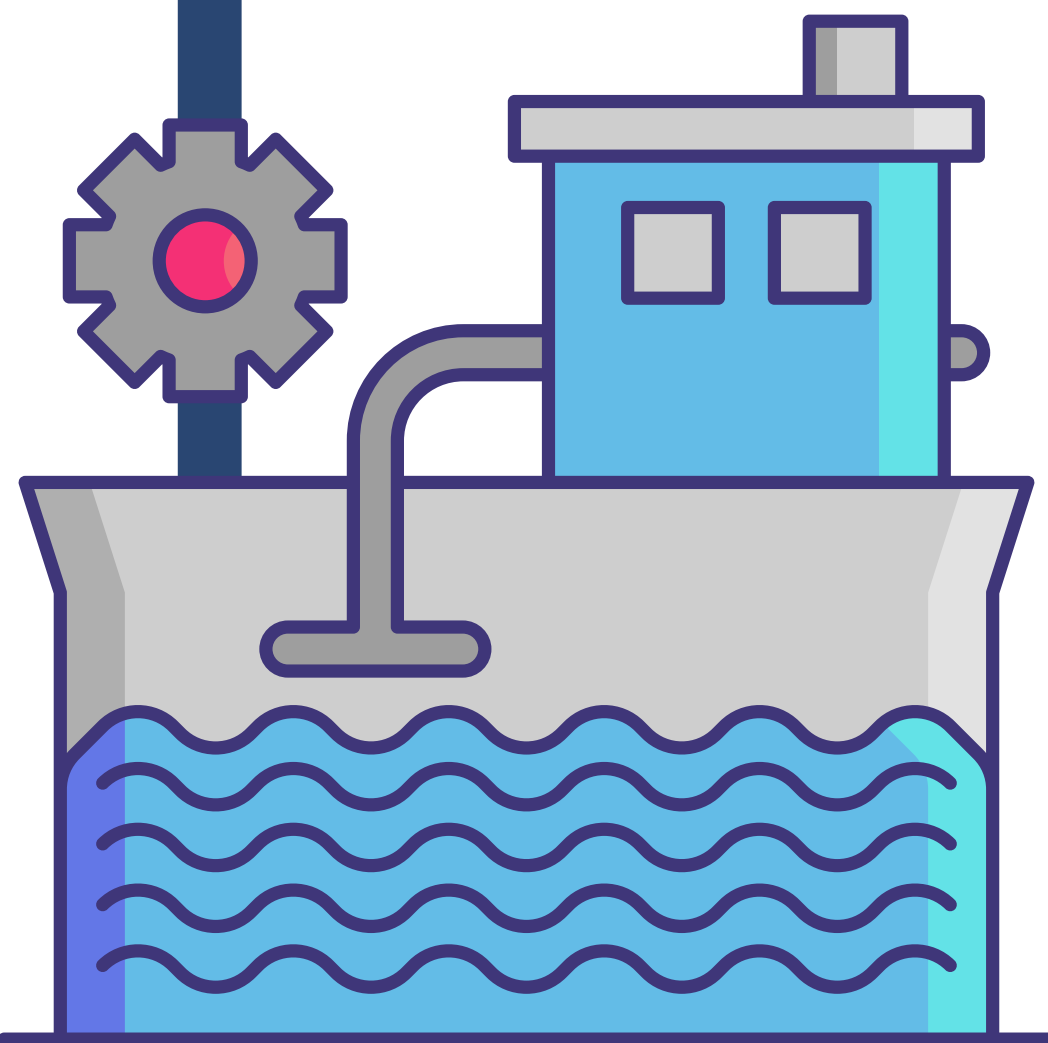
מיקום - רחבי הארץ

"הנדסת התפלה לישראל"

- הנדסת התפלה הוקמה בשנת 1965 כחברה ממשלתית על בסיס טכנולוגיה שפיתח המהנדס והממציא אלכסנדר זרחין, והיא יושמה לראשונה בשנת 1961.
- מאז הקמתה הקימה "הנדסת התפלה" כ-400 פרויקטים ב-40 מדינות.
- החברה מחזיקה ב-75% מהשוק העולמי בהתפלה תרמית - הוצאת המלח מהמים באמצעות תהליך אידוי. בנוסף, הקימה בישראל:
- מתקן התפלה "שורק" - מתקן ההתפלה הגדול בישראל ובין הגדולים בעולם.
- מתקני ההתפלה: חדרה, אשקלון ואילת

מיקום - רחבי הארץ

דלתא ישראל

- דלתא ישראל מותגים בע"מ המוכרת גם בשמות המקוצרים דלתא ישראל ודלתא מותגים, היא חברה ציבורית ישראלית העוסקת בעיצוב, בשיווק ובמכירה של מוצרי טקסטיל (הלבשה תחתונה, פיג'מות, **גרביים**, בגדי ספורט ובגדי ילדים).
- מנכ"לית החברה היא ענת בוגנר.
- החברה הוקמה ב-7 בספטמבר 2020 על ידי החברה האם, דלתא גליל תעשיות בע"מ.
- אל החברה הועברה פעילות "דלתא ישראל" של החברה האם.
- דלתא גליל מעצבת ומפתחת את מוצריה בעיקר בישראל ובארצות הברית, וייצור המוצרים נעשה בקבלנות משנה ובמפעליה של הקבוצה במזרח התיכון ובמזרח הרחוק.

מיקום - צפון הארץ

שטראוס

- שטראוס גרופ בע"מ, המוכרת במותג "שטראוס", היא חברת המזון הגדולה ביותר בישראל, ופעילה במעל ל-20 מדינות.
- ב-2004 התמזגה חברת "שטראוס" עם חברת "עלית" ושמה של החברה המאוחדת היה "שטראוס-עלית".
- בינואר 2007 הוחלף שמה של החברה ל"שטראוס גרופ".
- "שטראוס" התחילה את דרכה בשנת 1939 ברפת קטנה שהקימו בחצר ביתם שבנהריה הילדה וריכרד שטראוס לאחר עלייתם מגרמניה.
- לאחר שעסקי החלבנות לא זכו להצלחה, עברה אם המשפחה, הילדה שטראוס, לייצור גבינות, וכאן האירו לה העסקים פנים. בעקבות זאת היא הקימה בית חרושת קטן לגבינות, שהיה חלוץ התעשייה בנהריה.
- בשנות ה-50 גדלה "שטראוס", התמקדה גם בייצור גלידות, ולאחר כמה שנים עברו ליצור גם של מעדני חלב.
- ב-2001 סגרה מחלבת "שטראוס" את המפעל הראשי בנהריה, והמפעל החדש הוקם בפארק תעשיות בר-לב, שם מייצרים את רוב מוצרי החלב של החברה.
- כיום שטראוס מפעילה מפעלים שונים ברחבי הארץ - שוקולד (עלית) גלידות, מוצרים חלב ומלוחים.

מיקום: רחבי הארץ

שאלות לשיח בעקבות המידע על המפעלים השונים בארץ

מה התחדש לכם בעקבות המידע שקראתם?

מה הפתיע אתכם? מה סקרן אתכם? מדוע?

מהי לדעתכם התרומה הייחודית של המפעלים למדינת ישראל?

איזו תרומה עתידית תהיה למפעלים אלו? כיצד יתרמו לתעשייה בישראל?

איזה מוצר חדשני הייתם מוסיפים למפעל? איך הוא יתרום?

האם תרצו לדעת משהו נוסף על המפעלים במדינה? איך תשיגו את המידע? עם מי תוכלו לשוחח?

פעילויות לבחירה בנושא מפעלי מורשת

בחרו מפעל שמעניין אתכם, קראו עליו במקורות שונים ופעלו בהתאם לאחת האפשרויות הבאות:

א. הכינו תעודת זהות למפעל:

- היכן הוא נמצא?
- מה התוצרת שלו?
- כיצד הוא תורם למדינה?
- האם יש לו סיפור מיוחד?

ב. הכינו פרסומת למפעל

התייחסו לערך מיוחד שיש למפעל או למוצריו. הדגישו את היתרונות והמבצעים המיוחדים שתרצו לפרסם.

- צלמו את הפרסומת בסרטון והציגו בכיתה. תוכלו לשלוח למנהל המפעל (ניתן לפנות באתר המפעל ב"צור קשר").
- חפשו ברשת סיור וירטואלי במפעל.

מקומים מפעל

עבודה בקבוצות:

- איזה מפעל לדעתכם כדאי להקים בארץ? מדוע?
- על איזה צורך עונה המפעל? מה הוא יכול לספק למדינה?
- אילו חוזקות וכישרונות שלכם יכולים לתרום להקמת המפעל?
(ציור ועיצוב המוצר, חשיבה מתמטית לניהול כספים, עמידה מול קהל, שיווק המוצרים, ידע טכני לבניית ולתפעול מכונות, יצירתיות ועוד)
- בחרו שלושה ערכים שיבואו לידי ביטוי במפעל.
- הכינו סמל למפעל שמבטא ערכים אלה.
- הכינו דגם או תשריט (סקיצה) של המפעל והציגו אותו בכיתה.

הצגת התוצרים, סיכום ומסקנות:

כל קבוצה מציגה במליאה את המפעל החדש שהמציאה
ואת הערכים המשתקפים בו.

שאלות למליאה

- מדוע בחרתם בערכים אלה למפעל שלכם?
- איזו חוזקה שלכם באה לידי ביטוי בתכנון הקמת המפעל? ספרו על כך.
- כיצד תרמתם לעבודת הצוות?
- מה למדתם על עצמכם ועל חברי הקבוצה?
- כיצד תוכלו ליישם את התובנות שלמדתם באורח החיים שלכם?